

Tips för Vattentjänstplanen

Inför det arbete som nu alla kommuner genomför i enlighet med vattentjänstlagen med att ta fram en Vattentjänstplan kommer här ett inspel från Betongrörgruppen.

Tänk långsiktigt

Planen ska beskriva VA-planeringen på lång sikt och den kan anpassas efter respektive kommuns specifika behov. Vad som avses med lång sikt får kommunen själv avgöra. Betongrörgruppen vill här peka på att betongrör om de läggs på rätt sätt och används rätt kan ha en livslängd på över 150 år. Det finns betongkonstruktioner från antiken som används än idag och i Sverige finns betongrör från 1800-talet som fortfarande är i drift bland annat Stockholm och Malmö.

Lång livslängd innebär lägre kostnad och miljöpåverkan, både om man ser till rörens kostnad och miljöpåverkan per år, men främst för att man undviker upprepade entreprenadarbeten som både kostar och har större miljöpåverkan än vad själva rören har. Till det kommer att entreprenadarbeten har stora samhällskostnader om de innebär att trafiken begränsas. Läs mer om livslängdsfrågor på <https://betongror.se>.

Framtidssäkra

Vattentjänstplanen är ett bra sammanhang att även lyfta frågan hur man kan bygga framtidssäkert med rör i större dimensioner för att hantera både klimatförändringar och urbanisering.

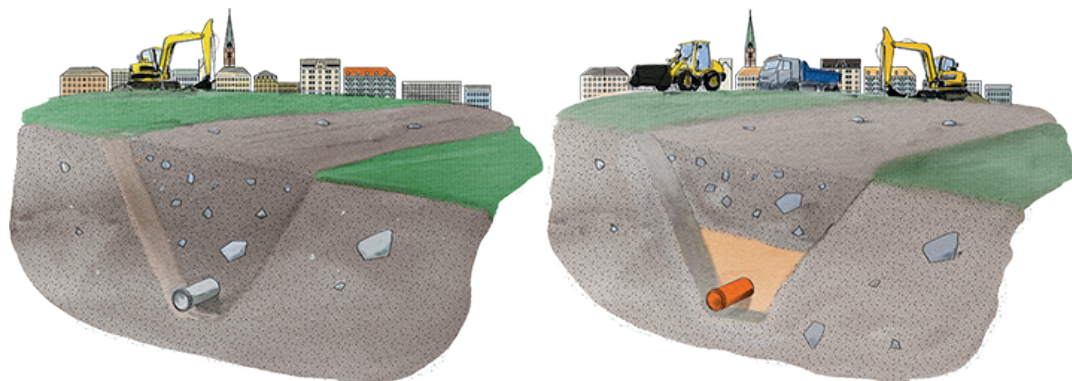
Klimatförändringar med ökat antal skyfall är en anledning att projektera VA-nät för ökad kapacitet med större dimensioner på rör och magasin för att klara tillfälliga högre belastningar. Det talas ibland om "öppna lösningar", och där det finns plats kan diken och dammar vara en del av lösningen, men i takt med urbanisering och förtätning ökar behovet att kunna gräva ned kapaciteten för att hantera skyfall, genom exempelvis under-

jordiska vattenmagasin. Då går det även att exploatera mer markyta. Läs mer om smarta dagvattenlösningar på <https://betongror.se>.

Att bygga med större dimension är också ett sätt att bygga för framtida expansion där nya områden och stadsdelar kan kopplas på existerande VA-system utan att befintliga rör behöver bytas ut mot större.

Begränsa miljöpåverkan

När VA-system ska byggas och repareras är det entreprenadarbeten med grävande och transporter som har den största miljöpåverkan. Studerar man miljövarudeklarationer med EPD så ser man att miljöpåverkan från entreprenadarbetet kan överstiga miljöpåverkan från rör. Genom att återanvända lokala schaktmassor minskar behovet av transporter och nytt grus. Med betongrör går det ofta att återanvända mer lokala schaktmassor eftersom icke-flexibla rör klarar större dimensioner på stenar. Läs mer om detta på <https://betongror.se>.

Betongrörgruppen har tagit fram en projekteringspolicy som innehåller checklistor på vad man behöver tänka på för att öka livslängd och minska miljöpåverkan när man bygger VA-nät. Ladda ned projekteringspolicyen på <https://betongror.se>.

Betong är ett av världens mest använda byggmaterial som består av helt naturliga ämnen, till största delen av lokalt producerat grus. Det är framför allt vid tillverkningen av cement som en viss miljöpåverkan sker då koldioxid frigörs. Färdig betong tar sedan åter upp koldioxid från luften under hela sin livslängd, via det som kallas karbonatisering. Cementtillverkaren Heidelberg Materials (fd Cementa) har en nollvision med målet att med så kallad CCS-teknik nå klimatneutralitet till år 2030 och redan nästa år invigs en första anläggning i Norge där koldioxiden tas om hand. Läs mer på <https://www.cement.heidelbergmaterials.se>.

Håll i pengarna

Att det finns ett stort behov av förnyelse av VA-näten är välkänt. När man nu återinvesterar eller bygger nytt gäller det att undvika att åter hamna i samma situation. Att välja rör med lång livslängd och större kapacitet är att framtidssäkra både för budget och miljö.

Lycka till med vattentjänstplanen!

Betongrörgruppen arbetar för att säkra långsiktiga och hållbara lösningar för VA-nät. Gruppen består av Sveriges ledande producenter av rör och brunnar för självfallsledningar för avlopp och dagvatten. Läs mer på betongror.se.